

Dosarul nr. 2ra-1748/22 (2-21082559-01-2ra-14122022)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, Judecător – N. Lupașcu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, Judecători – N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău

Î N C H E I E R E

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Badicico Petru și Penitenciarul nr. 13 – Chișinău,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Badicico Petru către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Administrația Națională a Penitenciarelor, intervenient accesoriu Penitenciarul nr. 13 – Chișinău, cu privire la constatarea violării drepturilor prevăzute de art. 8 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Badicico Petru, casată hotărârea din 23 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind pronunțată o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 01 iunie 2021, Badicico Petru a depus cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Administrația Națională a Penitenciarelor, privind constatarea violării drepturilor prevăzute de art. 8 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și repararea prejudiciului moral.

În susținerea cererii depuse reclamantul a indicat că, prin decizia din 18 aprilie 2019 a administrației Izolatorului de Urmărire Penală nr. 13 mun. Chișinău, a fost sancționat disciplinar prin „Suspendarea dreptului la întrevvedere de scurtă și lungă durată pe un termen de 3 luni”.

La 24 aprilie 2019, fiind deținut în Izolatorul de Urmărire Penală nr. 13 mun. Chișinău, reclamantul a depus plângere în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, prin care a solicitat anularea sancțiunii disciplinare din 18 aprilie 2019, emisă de administrația Izolatorului de Urmărire Penală nr. 13 mun. Chișinău “Cu privire la suspendarea dreptului la întrevvedere de scurtă și lungă durată pe un termen de 3 luni”.

Prin încheierea din 23 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a fost respinsă plângerea ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond din 23 septembrie 2019, la 28 octombrie 2019, reclamantul a depus un recurs ordinar către Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău.

La 18 decembrie 2019, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a admis recursul ordinar, a casat încheierea din 23 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 22 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a fost respinsă plângerea depusă de condamnatul Petru Badicico împotriva deciziei de sancționare disciplinară emisă de directorul Penitenciarului nr. 13 mun. Chișinău, ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond din 22 iulie 2020, reclamantul a contestat-o în ordine de recurs.

Prin decizia din 12 octombrie 2020 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul declarat de condamnatul Badicico Petru, casată integral încheierea din 27 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) din Codul de procedură penală, cu trimiterea cauzei la rejudecare către instanța de fond, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 25 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a fost admisă plângerea lui Badicico Petru, fiind anulată ca vădit neîntemeiată decizia Directorului Penitenciarului nr. 13 mun. Chișinău privind aplicarea sancțiunii disciplinare lui Badicico Petru din 18 aprilie 2019 sub formă de suspendare a dreptului la întrevvedere de scurtă și lungă durată pe un termen de 3 luni.

La 30 martie 2021, administrația Penitenciarului nr. 17 Rezina în răspunsul său cu nr.8/B-563/21 a comunicat că la moment Penitenciarul nr. 17 Rezina nu dispune de muncă remunerată pentru categoria dată de deținuți (adică deținuți pe viață).

La 12 martie 2021, reclamantul a depus cerere către administrația Izolatorului de Urmărire Penală nr. 17 Rezina, înregistrată cu nr. B-681/21, prin care a solicitat să-i fie adus la cunoștință dacă din 18 aprilie 2019 până la 18 iulie 2019, ar fi avut cu cineva întrevederi, adică cu orice persoană, și din ce motiv nu a avut întrevederi în timpul menționat.

La 24 martie 2021, administrația Penitenciarului nr. 17 Rezina, în răspunsul său înregistrat cu nr. 7B681/21, a comunicat că la 18 martie 2019, reclamantul a fost sancționat disciplinar cu suspendarea dreptului la întrevederi de scurtă și lungă durată pe un termen de 3 luni.

La 29 martie 2021, reclamantul a depus o petiție în adresa directorului adjunct al Penitenciarului nr. 17 Rezina, înregistrată cu nr. B-810/21, în care a explicat că, Penitenciarul nr. 17 Rezina în răspunsul său cu nr. 7/B681/21 greșit a indicat că a fost sancționat la 18 martie 2019, când de fapt el a fost sancționat la 18 aprilie 2019.

La 15 aprilie 2021, administrația Penitenciarului nr. 17 Rezina în răspunsul său înregistrat cu nr. B-7/B810/21 a comunicat că, la 18 aprilie 2019, reclamantul a fost sancționat disciplinar cu suspendarea dreptului la întrevederi de scurtă și lungă durată pe un termen de 3 luni.

Reieșind din cele expuse, în perioada dată, reclamantul nu a putut beneficia de dreptul respectiv. Ceea ce demonstrează că în perioada detenției reclamantului în Izolatorul de Urmărire Penală nr. 13 mun. Chișinău din 18 aprilie 2019 până la 18 iulie 2019, acesta a fost lipsit de dreptul la întrevederi de scurtă și de lungă durată pe un termen de 3 luni de către administrația penitenciară.

La 24 martie 2021, reclamantul a depus o cerere către administrația Izolatorului de Urmărire Penală nr. 17 Rezina prin care a solicitat să fie audiat de către Psihologul Izolatorului de Urmărire Penală nr. 17 Rezina, cu privire la situația care a avut loc în anul 2019 și la situația care este la ziua de azi.

La 30 martie 2021, reclamantul a depus o cerere către administrația Penitenciarului nr. 17 Rezina, înregistrată cu nr. B-844/21, solicitând să-i fie eliberată copia fișei de audiență cu nr. B790/21 din 24 martie 2021.

Administrația Penitenciarului nr. 17 Rezina i-a înmănat reclamantului fișa de audiență cu nr. 98 din 29 martie 2021, în care este indicat: “S-a petrecut o consiliere psihologică, având ca scop acordarea asistenței psihologice. În cadrul discuției condamnatul a declarat motivul neliniștii interioare și a situațiilor stresante și a problemelor de sănătate (insomnie) ce l-au dus la stare... În 2019 i s-a aplicat o sancțiune în P-13 Chișinău, cu care condamnatul nu a fost de acord, la care din 2019 până la 2021, a demonstrat prin instanțe ilegalitatea acesteia. Menționează că pe parcursul acestor ani se afla într-o stare de neliniște, frustrare, și probleme psiho-emoționale. La moment starea psiho-emoțională stabilă, comportament adecvat se supune cerințelor mediului penitenciar. Este satisfăcut de decizia Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, cu ilegalitatea sancțiunii primite”.

Reclamantul consideră că decizia din 18 aprilie 2019 a administrației Izolatorului de Urmărire Penală nr. 13 mun. Chișinău prin care a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de “Suspendarea dreptului de întrevederi de scurtă și lungă durată pe un termen de 3 luni” și care a fost anulată printr-o hotărâre judecătorească, constituie un act de violare al art. 8 CEDO, fiindu-i încălcat dreptul la întrevedere cu rudele și cu persoane apropiate. Mai mult ca atât, fiind privat de dreptul său la întrevederi pe un termen de 3 luni, și executând pedeapsa maximă, prin acțiunile ilegale ale administrației Izolatorului de Urmărire Penală nr. 13 mun. Chișinău i-au fost cauzate prejudicii morale ireparabile, deoarece nu se face posibil a întoarce timpul înapoi pentru remedierea și survenirea circumstanțelor deja trecute, retrăirile impuse și ilegale ale Izolatorului de Urmărire Penală nr.13 mun. Chișinău, precum și pierderea încrederii în legalitatea acțiunilor reprezentanților autorităților statului, care în consecință au dus la pierderea încrederii în legalitatea executării deținerii în instituțiile penitenciare ale Republica Moldova.

În această ordine de gândire, reclamantul consideră că, acțiunile angajaților administrației Izolatorului de Urmărire Penală nr. 13 mun. Chișinău din 18 aprilie 2019, care abia la 25 februarie 2021 a fost demonstrat că au fost ilegale, au dus la faptul că reclamantul fost deținut într-o îngrijorare de frică permanentă și care a dat nașterii sentimentului de îngrijorare, inferioritate și frică, a fost umilit și înjosit ca persoană umană.

Astfel, în lumina normelor legale și principiilor jurisprudențiale enunțate, cu referire la circumstanțele de fapt constatate în pricină, potrivit reclamantului, a existat o ingerință în drepturile sale de a avea întrevederi de scurtă și lungă durată cu membrii familiei și cu alte persoane apropiate, ceea ce constituie o o violare a dreptului subiectiv al acestuia, garantat de art. 8 CEDO.

Reieșind din cele expuse, reclamantul a solicitat admiterea acțiunii, constatarea violării drepturilor prevăzute de art. 8 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și a Libertăților Fundamentale, în urma limitării de către Izolatorul de Urmărire Penală nr. 13 mun. Chișinău a drepturilor personale ale lui Badicico Petru de a avea întrevederi cu persoanele apropiate; încasarea din contul statului

Republicii Moldova în beneficiul reclamantului a despăgubirii în mărime de 60000 (șaizeci mii) lei cu titlu de compensație pentru prejudiciul moral cauzat prin violarea art. 8 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și a Libertăților Fundamentale în urma limitării de către administrația Izolatorului de Urmărire Penală nr. 13 mun. Chișinău a dreptului de a avea întrevederi cu persoanele apropiate, precum și pentru sancțiunea ilegală aplicată la 18 aprilie 2019, mai mult, această sancțiune ilegală aplicată avea să influențeze negativ pentru a putea beneficia pe viitor la eliberarea condiționată înainte de termen.

Prin hotărârea din 23 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea lui Badicico Petru către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Administrația Națională a Penitenciarelor, intervenient accesoriu Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău privind constatarea violării drepturilor prevăzute de art. 8 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și repararea prejudiciului moral.

La 28 iunie 2022, Badicico Petru a depus apel împotriva hotărârii din 23 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Badicico Petru, casată hotărârea din 23 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind pronunțată o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii, prin care a fost constatată încălcarea dreptului lui Badicico Petru, garantat de art. 8 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și a Libertăților Fundamentale prin limitarea dreptului de a avea întrevederi; s-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Badicico Petru prejudiciul moral în mărime de 20 000 (douăzeci mii) lei; în rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a conchis că este neîntemeiată concluzia instanței de fond potrivit căreia, deoarece în perioada de referință nu a existat nicio solicitare pentru acordarea întrevederii de scurtă sau de lungă durată cu reclamantul, acesta nu poate fi considerat victimă a unei violări a drepturilor sale prevăzute de art. 8 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și de a solicita despăgubiri cu titlu de compensații pentru prejudiciul moral, din care considerente pretențiile reclamantului urmează a fi respinse.

Instanța de apel a considerat drept pripită poziția instanței de fond, or s-a stabilit cu certitudine că prin soluția irevocabilă a instanței judecătorești a fost anulată decizia Directorului Penitenciarului nr. 13 Chișinău privind aplicarea sancțiunii disciplinare lui Badicico Petru din 18 aprilie 2019, sub formă de suspendare a dreptului la întrevedere de scurtă și lungă durată pe un termen de 3 luni.

Astfel, nu poate fi învinovățit condamnatul pentru faptul că nu a solicitat acordarea întrevederilor, atâta timp cât acesta a cunoscut despre faptul că în privința sa a fost aplicată sancțiunea disciplinară privind suspendarea dreptului la întrevedere de scurtă și lungă durată pe un termen de 3 luni. Or, un altfel de comportament din partea condamnatului urmează a fi apreciat ca nesupunere față de sancțiunea aplicată.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău a remarcat că Badicico Petru în mod neîntemeiat a fost privat de dreptul de a avea întrevederi de scurtă și lungă durată pentru o perioadă de 3 luni, iar în consecință, fiind o persoană privată de libertate, i

s-a afectat dreptul de a păstra legătura cu membrii familiei sale.

La 01 decembrie 2022, la Curtea Supremă de Justiție a fost înregistrat recursul declarat de Badicico Petru, prin care a fost solicitată casarea parțială a deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în partea prin care i-au fost respinse pretențiile, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, însă a stabilit incorect cunțul prejudiciului moral încasat. Suplimentar a invocat argumente similare celor din acțiune și cererea de apel.

La 03 ianuarie 2023, Penitenciarul nr. 13 – Chișinău a declarat recurs împotriva deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

La 11 ianuarie 2023, Badicico Petru a depus referință asupra recursului declarat de Penitenciarul nr. 13 – Chișinău, solicitând respingerea acestuia.

În conformitate cu art.434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, copia deciziei din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces la 25 noiembrie 2022 (f.d. 25, vol. II).

Astfel, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului constată că recursurile declarate de Badicico Petru și Penitenciarul nr. 13 – Chișinău, înregistrate la 01 decembrie 2022 și, respectiv, la 03 ianuarie 2023, sunt în termen.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererile de recurs depuse de Badicico Petru și Penitenciarul nr. 13 – Chișinău, urmează a fi declarate inadmisibile, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu

conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurenți nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursurilor, fiind lipsite de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursurilor nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestora ca fiind admisibile.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererile de recurs înaintate de Badicico Petru și Penitenciarul nr. 13 – Chișinău.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Badicico Petru și Penitenciarul nr. 13 – Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Maria Ghervas